JOURNALIST FÖRBUNDET

Yttrande:
2017-09-25

Dnr:
2017/55
810

Vår ref:
Tove Carlén

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss från Näringsdepartementet angående en hemställan från Sjöfartsverket om ändring av offentlighets- och sekretesslagen (OSL)
(N2017/04476/SUBT)

Journalistförbundet har tagit del av Sjöfartsverkets hemställan innehållande ett förslag om ändring av 29 kapitlet 10 § OSL. Ändringen innebär att rapporter som Sjöfartsverket får om ”händelser inom luftfart” (enligt 10 kapitlet 8 § luftfartslagen) kommer att omfattas av sekretess på samma sätt som idag gäller för vissa andra myndigheter. Enligt Sjöfartsverket kan det faktum att rapporterna idag inte omfattas av sekretess ha en hämmande effekt på viljan att rapportera incidenter, vilket i sin tur påverkar flygsäkerheten negativt.

Sjöfartsverket har varit föremål för medial bevakning under flera år. Verket har i samband med denna bevakning uppvisat en bristande förståelse för betydelsen för offentlighetsprincipen. Detta har bland annat resulterat i kritik från JO.[1] JO:s utredning visar bland annat att tjänstemän på Sjöfartsverket i vissa fall använt sina privata e-postadresser vid korrespondens samt underlåtit att diarieföra allmänna handlingar. Journalistförbundet noterar att en av personerna som använde sin privata e-post är samma person som skrivit under den hemställan till Näringsdepartementet som är föremål för detta remissyttrande (hemställan daterad 170616). Journalistförbundet noterar också att inte bara Sjöfartsverket utan även Näringsdepartementet kritiseras i JO:s beslut (se sid 10). I sitt beslut kritiserar JO också att Sjöfartsverket uttalat att offentlighetsprincipen skulle vara ”direkt kontraproduktiv”. Mot bakgrund av den bristande respekt som tycks finnas inom Sjöfartsverket för offentlighetsprincipen som sådan ifrågasätter Journalistförbundet

[1] JO:s beslut 170202 med diarienummer 5883-2015.

tillförlitligheten i den rättsutredning som ligger till grund för Sjöfartsverkets hemställan om att utöka sekretessen.

Journalistförbundet noterar vidare att det tycks råda osäkerhet kring vilka sekretessregler som är tillämpliga för Sjöfartsverkets verksamhet i vissa fall. Det finns till exempel en dom från Kammarrätten som visar att Sjöfartsverket i vissa fall kan omfattas av sekretess enligt 30 kapitlet 24 jmfr 23 §§ OSL.[2] Det kan enligt Journalistförbundet finnas anledning att klargöra hur den i hemställan föreslagna ändringen av OSL förhåller sig till nyss nämnda bestämmelser.

Mot bakgrund av att det finns vissa frågetecken kring tillförlitligheten i det underlag som ligger till grund för remissen och att rättsläget till viss del får anses oklart anser Journalistförbundet att det finns anledning för regeringen att ytterligare utreda behovet av utökad sekretess för Sjöfartsverkets verksamhet. Journalistförbundet föreslår därför att regeringskansliet utreder frågan vidare innan regeringen går vidare med ändringen av OSL.

Journalistförbundet avstyrker den föreslagna ändringen av 29 kapitlet 10 § OSL.

Med vänlig hälsning
SVENSKA JOURNALISTFÖRBUNDET

Jonas Nordling
Förbundsordförande

[2] Se dom från Kammarrätten i Jönköping daterad 170407, mål nr 508-17.